

A

Pedagógiai Programja
Helyi Tantervek – II.

Népzene
Fúvós tanszak/Népi furulya

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	2
NÉPI FURULYA	5
A furulyatanítás feladatai	5
Ismertesse meg a tanulóval	5
Fejlessze	5
Alakítson ki	5
Előkészítő évfolyamok	5
1. évfolyam	5
Fejlesztési feladatok – Tananyag	5
Követelmények	5
Az év végi vizsga javasolt anyaga	5
2. évfolyam	6
Fejlesztési feladatok – Tananyag	6
Ajánlott tananyag	6
Követelmények	6
Az év végi vizsga javasolt anyaga	6
Alapfokú évfolyamok „A” tagozat	6
1. évfolyam „A” tagozat	6
Fejlesztési feladatok – Tananyag	6
Ajánlott tananyag	6
Követelmény	6
Az év végi vizsga javasolt anyaga	7
2. évfolyam „A” tagozat	7
Fejlesztési feladatok – Tananyag	7
Ajánlott tananyag – kották hangzó melléklettel	7
Követelmény	7
Az év végi vizsga javasolt anyaga	7
3. évfolyam „A” tagozat	7
Fejlesztési feladatok – Tananyag	7
Ajánlott tananyag	7
Követelmény	7
Az év végi vizsga javasolt anyaga	7
4. évfolyam „A” tagozat	8
Fejlesztési feladatok – Tananyag	8
Ajánlott tananyag	8
Követelmény	8
Az év végi vizsga javasolt anyaga	8
5. évfolyam „A” tagozat	8
Fejlesztési feladatok – Tananyag	8
Ajánlott tananyag	8
Követelmény	9
Az év végi vizsga javasolt anyaga	9
6. évfolyam „A” tagozat	9
Fejlesztési feladatok – Tananyag	9
Ajánlott tananyag	9
Követelmény	9
Az év végi vizsga javasolt anyaga	9
Alapfokú évfolyamok „B” tagozat	10
2. évfolyam „B” tagozat	10
Fejlesztési feladatok – Tananyag	10
Ajánlott tananyag – kották hangzó melléklettel	10
Követelmény	10
Az év végi vizsga javasolt anyaga	10
3. évfolyam „B” tagozat	10

Fejlesztési feladatok – Tananyag	10
Ajánlott tananyag	11
Követelmény	11
Az év végi vizsga javasolt anyaga	11
4. évfolyam „B” tagozat	11
Fejlesztési feladatok – Tananyag	11
Ajánlott tananyag	11
Követelmény	11
Az év végi vizsga javasolt anyaga	11
5. évfolyam „B” tagozat	12
Fejlesztési feladatok – Tananyag	12
Ajánlott tananyag	12
Követelmény	12
Az év végi beszámoló javasolt anyaga	12
6. évfolyam „B” tagozat	12
Fejlesztési feladatok – Tananyag	12
Ajánlott tananyag	13
Követelmény	13
Az év végi vizsga javasolt anyaga	13
Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után	13
Az „A” tagozat végén	13
A tanuló legyen képes	13
Rendelkezzék	13
Ismerje	13
A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)	14
A tanuló legyen képes	14
Ismerje	14
A művészeti alapvizsga követelményei	14
A vizsga részei	14
A vizsga tartalma	14
„A” tagozat	14
„B” tagozat	14
A vizsga értékelése	14
Továbbképző évfolyamok „A” tagozat	15
7. évfolyam „A” tagozat	15
Fejlesztési feladatok – Tananyag	15
Ajánlott tananyag	15
Követelmény	15
Az év végi vizsga javasolt anyaga	15
8. évfolyam „A” tagozat	16
Fejlesztési feladatok – Tananyag	16
Ajánlott tananyag	16
Követelmény	16
Az év végi vizsga javasolt anyaga	16
9. évfolyam „A” tagozat	16
Fejlesztési feladatok – Tananyag	16
Ajánlott tananyag	16
Követelmény	17
Az év végi vizsga javasolt anyaga	17
10. évfolyam „A” tagozat	17
Fejlesztési feladatok – Tananyag	17
Ajánlott tananyag	17
Követelmény	17
Az év végi vizsga javasolt anyaga	17
Továbbképző évfolyamok „B” tagozat	17
7. évfolyam „B” tagozat	17
Fejlesztési feladatok – Tananyag	17

Ajánlott tananyag	17
Követelmény	18
Az év végi vizsga javasolt anyaga	18
8. évfolyam „B” tagozat	18
Fejlesztési feladatok – Tananyag	18
Ajánlott tananyag	18
Követelmény	18
Az év végi vizsga javasolt anyaga	18
9. évfolyam „B” tagozat	19
Fejlesztési feladatok – Tananyag	19
Ajánlott tananyag	19
Követelmény	19
Az év végi vizsga javasolt anyaga	19
10. évfolyam „B” tagozat	19
Fejlesztési feladatok – Tananyag	19
Ajánlott tananyag	19
Követelmény	20
Az év végi vizsga javasolt anyaga	20
Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után	20
Az „A” tagozat végén	20
A tanuló legyen képes	20
Ismerje	20
A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)	20
A tanuló legyen képes	20
A művészeti záróvizsga követelményei	21
A vizsga részei	21
A vizsga tartalma	21
„A” tagozat	21
„B” tagozat	21
A vizsga értékelése	21

NÉPI FURULYA

A furulyatanítás feladatai

Ismertesse meg a tanulóval

- a furulyák fontosabb fajtáinak játéktechnikáját, a furulya hangszer család történeti múltját,
- a magyar népzene főbb dialektusaiban a furulyajáték jellegzetességeit, az ezekkel összefüggő énekelt és hangszeres dallamokat, táncfajtaikat, népszokásokat, mindezek formai és tartalmi elemeivel, zenei gondolkodásmódjaival együtt,
- a hangszerjátékhoz szükséges elméleti ismereteket.

Fejlessze

- a tanuló hallását,
- a nyelvvel is összefüggő ritmus- és hangsúlyérzékét, formaérzékét, stílusérzékét, rögtönzőképességét, zenei emlékezetét,
- képességét dallamok rögtönző összefűzésére, táncjátékok és ciklusok kialakítására,
- önálló lényegfelismerő képességét,
- a táncosokkal, illetve az énekessel való zenei kommunikációképességét.

Alakítson ki

- könnyed hangszerkezelést,
- megfelelő légzéstechnikát, helyes és a hagyományoknak megfelelő befúvómódokat,
- test-, hangszer- és kéztartást, billentést, laza, egyenletes ujjtechnikát.

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Népdalok éneklése és furulyázása, díszítés nélkül, ügyelve a szöveg és nyelvi hangsúlyok adta szabályokra.

Ajánlott tananyag

Gergelits Márta: Furulya előkészítő 1–2 (Budapest 1992) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Dévai János: Furulyaiskola I. (Budapest 1987) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Fábián Éva – Juhász Zoltán: Éneklő furulya. Hagyományok Háza 2003.

Követelmények

Legyen képes a tanévben tanult népdalokat helyes hangsúlyozással énekelni és furulyázni.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Rubato és giusto népdalok eljátszása, magyar nyelvi hangsúlyozással és ritmikával.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Székelyföldi népdalok éneklése és furulyázása, díszítés nélkül, ügyelve a szöveg és nyelvi hangsúlyok adta szabályokra.

Ajánlott tananyag

Gergelits Márta: Furulya előkészítő 1–2 (Budapest 1992) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Dévai János: Furulyaiskola I. (Budapest 1987) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Fábián Éva – Juhász Zoltán: Éneklő furulya. Hagyományok Háza, 2003.

Követelmények

Legyen képes a tanévben tanult székelyföldi népdalokat helyes hangsúlyozással énekelni és furulyázni.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Rubato, lassú és sebes csárdás dallamok eljátszása a Székelyföldről.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Udvarhelyszéki dallamok.
- A hatlyukú furulya alsó 10 hangjának használata.
- A hetedik hang módosítása félfedéssel.
- Az ajakkal segített felhangos fúvástechnika kialakítása.
- Hangcsoportok összekötése (legato), szétválasztása (staccato).
- A csárdásdallamok ütemeinek belső hangsúlyai.

Ajánlott tananyag

Gergelits Márta: Furulya előkészítő 1–2 (Budapest 1992) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Dévai János: Furulyaiskola I. (Budapest 1987) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Juhász Zoltán: Furulyaiskola II. – Székelyföld (Budapest 1989) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Követelmény

Legyen képes a tanult székelyföldi dallamokat stílusosan, a tánc típusoknak megfelelő tempóban, egyszerűen díszítve, variáltan eljátszani.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy–egy rubato, lassú és sebes csárdás dallam Udvarhely székéből.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Csíki székely dallamok.
- A hatlyukú furulya alsó 14 hangjának használata – az első átfújás hangjai.
- A hetedik hang módosítása villafozással.
- Triolás ritmusok a forgató dallamokban.
- Aszimmetrikus ütemezésű és ritmusú csárdás dallamok.
- Közös muzsikálás másik furulyával, gardonnal.

Ajánlott tananyag – kották hangzó melléklettel

Juhász Zoltán: Furulyaiskola II. – Székelyföld (Budapest 1989) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Követelmény

Legyen képes a tanult felcsíki dallamokat stílusosan, egyszerűen díszítve, variáltan, a tánc típusoknak megfelelő tempóban eljátszani.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy–egy felcsíki keserves, lassú és sebes csárdás, féloláhos, verbunk dallam gardonkísérettel is.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A dunántúli dialektus dallamai és játékmódja furulyán.
- A dallamok záróhangja a furulya alaphangja.

Ajánlott tananyag

Juhász Zoltán: Furulyaiskola IV. – Dél–Dunántúl, kotta + kazetta (Budapest 1992) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Archív dunántúli duda és furulyafelvételek (Néprajzi Múzeum, MTA Zenetudományi Intézet)

Követelmény

Legyen képes a tanult dunántúli dallamokat stílusosan, egyszerűen díszítve, variáltan, a tánc típusoknak megfelelő tempóban eljátszani.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Dél–dunántúli rubato, ugrós, kanásztánc, lassú és friss csárdás dallamok eljátszása.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Gyimesi dallamok.
- A hatlyukú furulya 2 oktávjának használata.
- Torokhangos (gégezöngés) kíséret a tanuló alkatától, fejlettségi szintjétől függően.
- Aszimmetrikus ütemezésű és ritmusú, illetve szinkópás ritmusú dallamok és hangsúlyozásuk.
- Közös muzsikálás másik furulyással, gardonnal.

Ajánlott tananyag

Juhász Zoltán: Az utolsó dudás. Pál István nógrádi pásztor zenei öröksége. Magyar Művelődési Intézet, 1998

Juhász Zoltán: Furulyaiskola III. – Gyimes (Budapest 1990) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Nesztor Iván: Gyimesi furulyamuzsika (Budapest 1993) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Magyar furulyások Erdélyben és Moldvában – kazetta. szerk. Juhász Zoltán (Budapest 1993) Hungaroton

Követelmény

Legyen képes

- a tanult gyimesi dallamokat stílusosan, díszítve, variáltan, a tánc típusoknak megfelelő tempóban eljátszani.
- a hatlyukú furulya 2 oktávjának használatára.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy-egy gyimesi lassú és sebes magyaros, csárdás, kettős jártatója és sirülője, keserves dallam eljátszása gardonkísérettel is

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A palóc furulyajáték dallamvilága és játéktechnikája.
- Semleges hangsorú furulyák ismerete.
- Dudanóták játéka furulyán, dudautánzó furulyajáték.
- A dallamok záróhangja a furulya alaphangja mind az alsó, mind a felső oktávon.
- A törzshangok elválasztására szolgáló figurák, variációk.
- Több furulya együttes játéka.
- Énekkíséret furulyával.
- Az énekes–nyelvi törvények, hangsúlyok, prozódiai szabályok érvényesülése a furulyajátékban.

Ajánlott tananyag

Juhász Zoltán: Az utolsó dudás. Pál István nógrádi pásztor zenei öröksége. Magyar Művelődési Intézet, 1998

Juhász Zoltán: Kukucska Ernő nógrádi dudás és furulyás hagyatéka (Budapest 1994) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Archív nógrádi dudás és furulyás felvételek (Pátria hanglemezsorozat, MTA Zenetudományi Intézet, Néprajzi Múzeum)

Magyar dudások CD

Követelmény

Ismerje meg és sajátítsa el az évfolyam technikai szintjén a palóc furulyajáték dallamvilágát és játéktechnikáját. Semleges hangsorú furulyák ismerete.

A dallamok záróhangja a furulya alaphangja mind az alsó, mind a felső oktávon.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Két-két palóc giusto és rubato dallam eljátszása.
- Dudautánzó furulyajáték

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A hatlyukú furulya 2. és 3. átfújása.
- A mezőszégi lassú és magyar ritmikája, hangsúlyai a széki zenében.
- Tilinkójáték.
- Variáció és díszítés a széki és moldvai dialektus szabályai szerint.
- Ismerkedés a szomszédnépek hangszereivel és dallamaival.
- Önálló dallamtanulás, egyszerű lejegyzés.

Ajánlott tananyag

Juhász Zoltán: Furulyaiskola IV. – Dél-Dunántúl, kotta + kazetta (Budapest 1992) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Archív dunántúli duda és furulyafelvételek (Néprajzi Múzeum, MTA Zenetudományi Intézet)

Széki énekesek és furulyások CD – Fonó kiadás

Gyűjtések széki furulyásoktól – Hagyományok Háza

Balogh Sándor: Moldvai csángómagyar furulyás dallamok és énekek

Széki pár. Szerk. Juhász Zoltán (kazetta)

Magyar furulyások Erdélyben és Moldvában – kazetta. szerk. Juhász Zoltán (Budapest 1993) Hungaroton

Moldvai csángómagyar furulyás dallamok: Hodorog András – kazetta. szerk. Balogh Sándor (Budapest 1994)

Harmónia BT.

Követelmény

Ismerje meg és sajátítsa el az évfolyam technikai szintjén a mezőszégi lassú és magyar ritmikáját, hangsúlyait a széki zenén keresztül.

Legyen képes

- a tanult moldvai dallamokat stílusosan, díszítve, variáltan, a tánc típusoknak megfelelő tempóban eljátszani.
- a hatlyukú furulya 2. és 3. átfújására.
- önálló dallamtanulásra, egyszerű lejegyzésre.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Széki lassú csárdás, magyar.
- Moldvai táncdallamok.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek. „B” tagozat követelménye a végzett anyag mennyiségében, de elsősorban minőségben, a hangszerkezelés biztonságában és az előadás zenei kifejezőerejében haladja meg az A tagozat szintjét.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Csíki székely keservesek és táncdallamok: cepres, féloláhos, „Gábor Ignácé”, „székely csárdás”, párnástánc, medvés, „örömya tánca”, „gólya”, verbunk, „marosszéki” Ambrus János, Balog Áron népzenei felvételeiből.
- Variálás és díszítés a csíki székely dialektus szabályai szerint.
- A hatlyukú furulya alsó 14 hangjának használata – az első átfújás hangjai.
- A hetedik hang módosítása villafozással.
- Triolás ritmusok a forgató dallamokban.
- Aszimmetrikus ütemezésű és ritmusú csárdás dallamok.
- Közös muzsikálás másik furulyával, gardonnal.

Ajánlott tananyag – kották hangzó melléklettel

Juhász Zoltán: Furulyaiskola II. – Székelyföld (Budapest 1989) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Követelmény

Legyen képes a tanult felcsíki dallamokat stílusosan, díszítve, variáltan, a tánc típusoknak megfelelő tempóban eljátszani.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Összeállítás a tanult felcsíki népzeneiből: keserves, lassú és sebes csárdás, féloláhos, verbunk dallamok gardonkísérettel.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

A dunántúli dialektus dallamai (parlando rubato előadású lírai dalok, ugrós táncdallamok, lassú és friss csárdás dallamok) a kistájak figyelembe vételével:

- Somogy: Kelec József, Sándor László
- Tolna: Máté István
- Zala: Badacsonyi Lajos, Bíró István
- Baranya: Német Vince

népzenei felvételei alapján.

A dallamok záróhangja a furulya alaphangja.

Ajánlott tananyag

Juhász Zoltán: Furulyaiskola IV. – Dél–Dunántúl, kotta + kazetta (Budapest 1992) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Archív dunántúli duda és furulyafelvételek (Néprajzi Múzeum, MTA Zenetudományi Intézet)

Követelmény

Legyen képes a tanult dunántúli dallamokat stílusosan, díszítve, variáltan, a tánc típusoknak megfelelő tempóban eljátszani.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Dél–dunántúli rubato, ugrós, kanásztánc, lassú és friss csárdás dallamok eljátszása.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Gyimesi keserves és táncdallamok: lassú és sebes magyaros, kettős jártatója és sirülője, féloláhos medvés, héjszák, „juhait kereső pásztor” Tímár Viktor, Tímár János, Karácsony Lázár, Bács Péter, Hermán György népzenei felvételeiből.
- Gyimesi dallamok, variálás és díszítés a gyimesi dialektus szabályai szerint.
- A hatlyukú furulya 2 oktávjának használata.
- Torokhangos (gégezöngés) kíséret a tanuló alkatától, fejlettségi szintjétől függően.
- Aszimmetrikus ütemezésű és ritmusú, illetve szinkópás ritmusú dallamok és hangsúlyozásuk.
- Közös muzsikálás másik furulyással, gardonnal.

Ajánlott tananyag

Juhász Zoltán: Furulyaiskola III. – Gyimes (Budapest 1990) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Nesztor Iván: Gyimesi furulyamuzsika (Budapest 1993) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar furulyások Erdélyben és Moldvában – kazetta. Szerk. Juhász Zoltán (Budapest 1993) Hungaroton

Követelmény

Legyen képes

- a tanult gyimesi dallamokat stílusosan, díszítve, variáltan, a tánc típusoknak megfelelő tempóban énekelni és eljátszani.
- a hatlyukú furulya 2 oktávjának használatára.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Gyimesi lassú és sebes magyaros, csárdás, kettős jártatója és sirülője, keserves dallamok eljátszása gardonkíséréssel is

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

A palóc furulyajáték dallamvilága és játéktechnikája az alábbi adatközlők népzenei felvételei alapján:

- Heves: Pozsik István
- Gömör: Fodor József
- Nógrád: Bertók Mihály, Koós József, Melo József.

Semleges hangsorú furulyák ismerete.

Dudanóták játéka furulyán, dudautánzó furulyajáték.

A dallamok záróhangja a furulya alaphangja mind az alsó, mind a felső oktávon.

A törzshangok elválasztására szolgáló figurák, variációk.

Több furulya együttes játéka.

Énekkíséret furulyával.

Az énekes–nyelvi törvények, hangsúlyok, prozódiai szabályok érvényesülése a furulyajátékban.

Ajánlott tananyag

Juhász Zoltán: Az utolsó dudás. Pál István nógrádi pásztor zenei öröksége. Magyar Művelődési Intézet, 1998

Juhász Zoltán: Kukucska Ernő nógrádi dudás és furulyás hagyatéka (Budapest 1994) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Archív nógrádi dudás és furulyás felvételek (Pátria hanglemezsorozat, MTA Zenetudományi Intézet, Néprajzi Múzeum)

Magyar dudások CD

Követelmény

Ismerje meg és sajátítsa el az évfolyam technikai szintjén a palóc furulyajáték dallamvilágát és játéktechnikáját.

Semleges hangsorú furulyák ismerete.

A dallamok záróhangja a furulya alaphangja mind az alsó, mind a felső oktávon.

Az év végi beszámoló javasolt anyaga

- Palóc giusto és rubato dallamok eljátszása.
- Dudautánzó furulyajáték

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A széki furulyajáték dallamvilága és játéktechnikája Székely Ferenc népzenei felvételei alapján:

– A mezőségi lassú és magyar ritmikája, hangsúlyai a széki zenében.

– A moldvai furulyajáték dallamvilága és játéktechnikája az alábbi adatközlők népzenei felvételei alapján: Csobán György, Gusa Pál, Hodorog András, Tálász András.

– Variáció és díszítés a mezőségi és moldvai dialektus szabályai szerint.

– A hatlyukú furulya 2. és 3. átfújása.

– Tilinkójáték.

– Ismerkedés a szomszédnépek hangszereivel és dallamaival.

– Önálló dallamtanulás, egyszerű lejegyzés.

Ajánlott tananyag

Széki énekesek és furulyások CD – Fonó kiadás
Gyűjtések széki furulyásoktól – Hagyományok Háza
Balogh Sándor: Moldvai csángómagyar furulyás dallamok és énekek
Széki pár. Szerk. Juhász Zoltán (kazetta)
Magyar furulyások Erdélyben és Moldvában – kazetta. Szerk. Juhász Zoltán (Budapest 1993) Hungaroton
Moldvai csángómagyar furulyás dallamok: Hodorog András – kazetta. Szerk. Balogh Sándor (Budapest 1994) Harmónia BT.

Követelmény

Ismerje meg és sajátítsa el az évfolyam technikai szintjén a mezőszégi lassú és magyar ritmikáját, hangsúlyait a széki zenén keresztül.

Legyen képes

- a tanult moldvai dallamokat stílusosan, díszítve, variáltan, a tánc típusoknak megfelelő tempóban eljátszani.
- a hatlyukú furulya 2. és 3. átfújására.
- önálló dallamtanulásra, egyszerű lejegyzésre.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Széki lassú csárdás, magyar.
- Moldvai táncdallamok.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló legyen képes

- természetes hangszerkezelésre,
- tiszta intonációra,
- a hang, illetve hangszín kialakítására, díszítésére a hagyomány adta kereteken belül,
- hangszeres népzenei darabok önálló megtanulására hangfelvételtől,
- énekes dallamok megformálására hangszerein az adott dialektus hagyományos előadásmódján,
- énekkíséretre,
- más hangszerekkel való együttes játékra a hagyomány adta kereteken belül (furulyák, gardon, citera, esetleg hegedű, cimbalom),
- népzenei darabok értelmes, tagolt előadására a ritmus, a hangsúlyok, az összetartozó és elkülönülő hangok helyes felfogása, illetve alkalmazása révén,
- a tanult dialektusok táncrendjeinek eljátszására.

Rendelkezzék

- az adott dialektus előadói hagyományára épülő rögtönzőkészséggel,
- zenei emlékezőtehetséggel,
- a magyar nyelv és a népzene kapcsolatára épülő ritmus és hangsúlyozási készséggel, formaérzéssel,
- a táncossal, énekessel való zenei kommunikáció képességével,
- olyan irányú kottaismerettel, mely a népzenei darabok megtanulását segíti,
- a szükséges zeneelméleti ismeretekkel.

Ismerje

- hangszeri múltját és változatait a magyar nyelvterületen,
- hangszeri repertoárját, illetve annak jellemző részét és előadói hagyományát a fontosabb dialektusterületeken.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- tudásáról számot adni szólóban és hangszeres–énekes együttesben színpadon is,
- céltudatosan, önállóan gyakorolni,
- hangszertechnikáját, repertoárját önállóan is fejleszteni.

Ismerje

- és alkalmazza a népzene előadásmódjának jellegzetes hangszeres megoldásait– a különböző népzenei tájegységek (dialektusok) jellemző vokális és hangszeres dallamait, tánc típusait, táncait, az ezekhez kapcsolódó dallamanyagot és hangszeres zenét.
Rendelkezzen a magyar és a szomszéd népek vokális, zenei és táncgyománya táji, történeti tagozódásában való tájékozódáshoz szükséges népzenei, tánc történeti, néprajzi, történelmi valamint kulturális ismeretekkel.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Népi furulya főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

Udvarhelyszéki és csíki dallamok (csárdás, „marosszéki”, verbunk).
Somogyi és zalai dallamok (pásztornóta, ugrós, lassú és friss csárdás)
Gyimesi táncok.

„B” tagozat

Székelyföldi dallamok és táncok (keserves, lassú és sebes csárdás, marosszéki).
Somogyi és zalai dallamok (lassú és friss csárdás, ugrós).
Gyimesi táncok és más dallamok.
Moldvai dallamok.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- díszítések alkalmazása,

- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig a tanulók tudásszintje között képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján jelentős különbség alakulhat ki. Ez a különbség a továbbképző évfolyamokon egyéb elfoglaltságaiktól, gyakorlati idejüktől, érdeklődési körüktől függően tovább növekedhet. Zenetanulásuk iránya és célja is eltérhet; vagy az egyéni hangszertudás tökéletesítése, vagy a kamarazenei, illetve zenekari játék fejlesztése kerül előtérbe.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A Székelyföld furulyazenéje. Továbbképzés az 1–2. évfolyamon tanult dallamokra építve.
- Az ikerfurulya (gyimesi továbbképzés).
- A forgatós táncok dallamvilága.
- Variáció és díszítés a gyergyói és marosszéki kis–dialektusok szabályai szerint.

Ajánlott tananyag

Gyergyó–medencei gyűjtések, felvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Bartók Nyárád–menti gyűjtése furulyásoktól (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Juhász Zoltán: Furulyaiskola II. – Székelyföld (Budapest 1989) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Követelmény

Legyen képes

- a tanult marosszéki dallamokat stílusosan, díszítve, variáltan, a tánc típusoknak megfelelő tempóban eljátszani.
- elsajátítani a forgatós táncok dallamvilágának jellegzetességeit.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Gyimesi keservesek és táncdallamok (lassú és sebes magyaros, kettős, sirülje, héjszák)
- Székelyföldi hangszeres és vokális eredetű táncdarabok (forgatós, verbunk, féloláhos)
- Hangszerjáték gardonkísérettel.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A Tiszántúl, Szilágyság és a Felföld pásztorainak furulyazenéje.
- Önálló tanulás, parlando és rubato pásztorjáték lejegyzése.
- Hangmódosítás villa fogásokkal.
- A záróhang a furulya IV., illetve I. hangja.
- A flóta.

Ajánlott tananyag

Szilágysági, tiszántúli, gömöri, hevesi, zoboralji felvételek. Hagyományok Háza

Az utolsó dudás – Pál István nógrádi pásztor zenei öröksége Magyar Művelődési Intézet, 1998
Flóta felvételek

Követelmény

Ismerje meg és sajátítsa el a Tiszántúl, Szilágyság és a Felföld pásztorainak furulyazenéjét az évfolyam technikai és zenei szintjén.

Legyen képes:

- hangmódosításra villa fogásokkal.
- önálló tanulásra, parlando és rubato pásztorjáték lejegyzésére.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Nógrádi pásztorjáték és táncdallamok flótán.
- Tiszántúli és szilágysági dallamok furulyán.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A Küküllő-vidék furulyazenéje.
- A 2. – 3. átfújás kombinálása.
- A pontozó zenetörténeti jelentősége, dallamai, formavilága.
- Kapcsolatok a román invertita és haidau dallamokkal.
- A dunántúli dialektus dallamai és játékmódja hosszúfurulyán.
- A 2. átfújás használata hosszúfurulyán.
- A torokhangos (gégezöngés) kíséret szabályai hosszúfurulyán.

Ajánlott tananyag

Mestereink – Magyarbece, Szántó Ferenc – kazetta (Budapest 1995) Harmónia BT.

Becei, magyarlapádi, héderfájai gyűjtések

Küküllővidéki furulyaiskola illetve példatár (előkészületben)

Juhász Zoltán: Furulyaiskola IV. – Dél-Dunántúl, kotta + kazetta (Budapest 1992) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Archív dunántúli duda és furulyafelvételek (Néprajzi Múzeum, MTA Zenetudományi Intézet)

Követelmény

Ismerje meg és sajátítsa el a Küküllő–vidék furulyazenéjét az évfolyam technikai és zenei szintjén. Legyen képes a 2 – 3. átfújás kombinálására.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Küküllő vidéki párostáncok, pontozók, keservesek, román táncok.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
Észak–mezőszéki furulyazene dallamkincse, formavilága, technikája.
A mezőszéki lassú és a csárdás aszimmetrikus ütemezése és ritmikája.
Ritka és sűrű legényesek.

Ajánlott tananyag

Magyarorszáti, visai, ördögösfüzesi, szásznyíresi és bálványosváraljai furulyások felvételei. (Hagyományok Háza)
Magyar furulyások Erdélyben és Moldvában – kazetta. szerk. Juhász Zoltán (Budapest 1993) Hungaroton
Nesztor Iván: Harmatos a borostyánfa levele (Budapest 1994) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Csobánok nótái. Bálványosváraljai és szásznyíresi furulyások és énekesek. CD, Fonó kiadás

Követelmény

- Legyen képes elsajátítani
- az Észak–mezőszéki furulyazene dallamkincsét, formavilágát, technikáját.
  - a mezőszéki lassú és a csárdás aszimmetrikus ütemezését és ritmikáját.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Észak–mezőszéki lírai dalok és táncdallamok

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

- Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
- A Székelyföld furulyazenéjének további megismerése András József, Elekes Albert, Faludi Áron, Józsa Lajos népzenei felvételei alapján.
  - Variáció és díszítés a gyergyói és marosszéki kis–dialektusok szabályai szerint.
  - A forgató táncok dallamvilága.
  - Az ikerfurulya (gyimesi továbbképzés).

Ajánlott tananyag

Gyergyó–medencei gyűjtések, felvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)
Bartók Nyárád–menti gyűjtése furulyásoktól (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)
Juhász Zoltán: Furulyaiskola II. – Székelyföld (Budapest 1989) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Követelmény

Legyen képes

- a tanult gyergyói dallamokat stílusosan, díszítve, variáltan, a tánc típusoknak megfelelő tempóban eljátszani,
- a tanult marosszéki dallamokat stílusosan, díszítve, variáltan, a tánc típusoknak megfelelő tempóban eljátszani,
- elsajátítani a forgatócs táncok dallamvilágának jellegzetességeit,
- elsajátítani a gyimesi ikerfurulya játék jellegzetességeit.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Gyimesi keservesek és táncdallamok: lassú és sebes magyaros, kettős, sirülje, héjszák
- Székelyföldi hangszeres és vokális eredetű táncdarabok: forgatócs, verbunk, féloláhos
- Hangszerjáték gardonkísérettel.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A Tiszántúli furulyazenéje Kádár Ferenc, Rab István, Bagoly József, Koszta József népzenei felvételei alapján: parlando rubato előadásmódú lírai dalok, lassú és friss csárdás, oláhos.
- Szilágyság furulyazenéje Birtalan József népzenei felvételei alapján: parlando rubato előadásmódú lírai dalok, táncdallamok: tövisháti csárdás, verbunk, lassú és friss csárdás.
- Nógrádi pásztornóták Pál István népzenei felvételeiből.
- Önálló tanulás, parlando és rubato pásztornóták lejegyzése.
- Hangmódosítás villa fogásokkal.
- A záróhang a furulya IV., illetve I. hangja.
- A flóta.

Ajánlott tananyag

Szilágysági, tiszántúli, gömöri, hevesi, zoboralji felvételek. Hagyományok Háza

Az utolsó dudás – Pál István nógrádi pásztor zenei öröksége Magyar Művelődési Intézet, 1998
Flóta felvételek

Követelmény

Ismerje meg és sajátítsa el eredeti felvételek alapján

- Tiszántúli, Szilágyság furulyazenéjét az évfolyam technikai és zenei szintjén.
- pásztornótákat és táncdallamokat Pál István repertoárjából flótán.

Legyen képes:

- hangmódosításra villa fogásokkal.
- önálló tanulásra, parlando és rubato pásztornóták lejegyzésére.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Nógrádi pásztornóták és táncdallamok flótán.
- Tiszántúli és szilágysági dallamok furulyán.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A Küküllő–vidék furulyazenéje Szántó Ferenc népzenei felvételei alapján: parlando rubato előadásmódú lírai dalok, székely verbunk, csárdás, féloláhos, szökő.
- A pontozó zenetörténeti jelentősége, dallamai, formavilága.
- Kapcsolatok a román invertita és haidau dallamokkal.
- A 2 – 3. átfújás kombinálása.
- A dunántúli dialektus dallamai és játékmódja hosszúfurulyán: Jankovics Imre, Káplár János, Német Vince, Bíró István népzenei felvételei alapján.
- A 2. átfújás használata hosszúfurulyán.
- A torokhangos (gégezöngés) kíséret szabályai hosszúfurulyán.

Ajánlott tananyag

Mestereink – Magyarbece, Szántó Ferenc – kazetta (Budapest 1995) Harmónia BT.

Becei, magyarlapádi, héderfájai gyűjtések

Küküllővidéki furulyaiskola illetve példatár (előkészületben)

Juhász Zoltán: Furulyaiskola IV. – Dél–Dunántúl, kotta + kazetta (Budapest 1992) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Archív dunántúli duda és furulyafelvételek (Néprajzi Múzeum, MTA Zenetudományi Intézet)

Követelmény

Ismerje meg és sajátítsa el és stílusosan, díszítve, variáltan szólaltassa meg a Küküllő–vidék furulyazenéjét az évfolyam technikai és zenei szintjén.

Legyen képes a 2 – 3. átfújás kombinálására.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Küküllő vidéki lírai dalok, különböző lüktetésű és tempójú táncdallamok, román táncok.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Bukovinai keservesek és táncdallamok: silladri, ruszászka, a karácsonyi betlehemes pásztortánca Antal András, Flekszon Pál, Pál Antal népzenei felvételei alapján.
- Észak–mezőségi furulyazenében szerzett tudás elmélyítése Csete Árpád, Bálint Ferenc népzenei felvételei alapján: dallamkincs, formavilág, technika.
- A mezőségi lassú és a csárdás aszimmetrikus ütemezése és ritmikája.
- Ritka és sűrű legényesek.

Ajánlott tananyag

Magyarszováti, visai, ördöngösfüzesi, szászníyresi és bálványosváraljai furulyások felvételei. (Hagyományok Háza)

Magyar furulyások Erdélyben és Moldvában – kazetta. Szerk. Juhász Zoltán (Budapest 1993) Hungaroton

Nesztor Iván: Harmatos a borostyánfa levele (Budapest 1994) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Csobánok nótái. Bálványosváraljai és szászníyresi furulyások és énekesek. CD, Fonó kiadás

Követelmény

Legyen képes elsajátítani

- a bukovinai furulyajáték dallamkincsét, formavilágát, technikáját.
- az Észak–mezőségi furulyazene dallamkincsét, formavilágát, technikáját.
- a mezőségi lassú és a csárdás aszimmetrikus ütemezését és ritmikáját.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Bukovinai keserves és táncdallamok
- Magyarorszáti, visai, ördögősfüzesi dallamok

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után***Az „A” tagozat végén***

A tanuló ismerje valamennyi magyar furulyafajta játékmódját, tudjon rajtuk a hagyományos előadókét megközelítő szinten önállóan összeállított dallamfűzért játszani minden jellemző tájegység anyagából szólisztikusan és más hangszerekkel együtt.

A tanuló legyen képes

- minden ismert dialektusból dallamfűzéseket, táncrendeket játszani magas technikai színvonalon, hallgatóság előtt is,
- más hangszeren vagy énekes formában fennmaradt dallamok önálló adaptálására.

Ismerje

- hangszere repertoárját, illetve annak jellemző részét és előadói hagyományát minden magyar népzenei dialektusban,
- a hangszer szerepét a történeti zenében,
- a rokonnépek hasonló hangszereit és példákat azok repertoárjából,
- a szomszédnépek hasonló hangszereit és példákat azok repertoárjából,
- hangszere elterjedtségét a Földön.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)**A tanuló legyen képes**

- a kifejezőmód, megfelelő stílusismeret és technikai felkészültség birtokában zenei élményt nyújtani,
  - szubjektív zenei élményét esztétikailag igényesen kifejezni,
  - olyan művészi szándékú kifejezőmódra, amely összefüggő egységben tükrözi hagyományismeretét, zenei tudását, képzelőereje fejlettségét, valamint előadókészsége érettségét.
- Tudja a tanult játéktechnikai elemeket meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Népi furulya főtárgy („A” „B” tagozat)
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

Dunántúli dallamok és táncok. (pásztornóták, kanásztánc, ugrós, lassú és friss csárdás.)
Udvarhelyszéki és csíki táncok és más dallamok. (csárdás, marosszéki, verbunk, keserves.)
Gyimesi táncok és más dallamok. (lassú magyaros, sebes magyaros, kettős, héjszák, féloláhos, verbunk, keserves.)

„B” tagozat

Palóc dallamok és táncok. (pásztornóták, kanásztánc, lassú és friss csárdás.)
Széki dallamok. (lassú, csárdás, magyar)
Gyimesi táncok és más dallamok. (lassú magyaros, sebes magyaros, kettős, héjszák, féloláhos, verbunk, keserves, „juhait kereső pásztor”.)
Moldvai dallamok.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő mennyiségű és minőségű hangszerek – hatlyukú furulya C alaphangú, erdélyi, semleges hangsorú dunántúli és palóc változatai, ikerfurulya, tilinkó, flóta és hosszúfurulya.

Kottatartó

Metronóm,

Hangzó zenei és videó/DVD példatár,

MP3-as és CD játsszó, video-, illetve DVD lejátszó–felvevő készülék,

Lejegyzések készítésére alkalmas többsebességű magnetofon vagy számítógép.